

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Elementa Doctrinae De Circvlis Coelestibvs, Et Primo
Motv**

Peucer, Kaspar

Vitebergae, 1576

VD16 P 1990

G

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56559](#)

uijimo interuallo mutationem experientur.
quæ vero climata quælibet loca incident, latitu-
nes eorum ostendunt.

G

Πορτματα quædam, quæ ex hac tenus
commemoratis sequuntur, & de Ac-
cidentibus quibusdam sphæra
rectæ & obliquæ ad-
monent

Primum πόρισμα.

SV B Äquatore dies sunt æquales noctibus,
¶ stellæ omnes viciſſitudine perpetua oriuntur
¶ occidunt. Vmbræ vero Meridianæ quandoq; in Austrum procurrunt, quandoq; in Septentrionem
deflectunt, quandoq; nusquam declinant. Horizon
enim rectus æquinoctialel ¶ Parallelos omnes
ad angulos rectos, ¶ in hemicyclia æqualia dif-
ferat. Cumq; eidem polo mundi innitantur, circa
quos fit stellarum quotidiana conuersio, necessario
omnes ortuum atq; occasuum rices obeunt. Deniq;
cum Sol bis verticibus eorum immineat, ad aqua-
noctialia puncta motu suo delatus, ab his vero
discedens,

269

rat
le
tis

les
ipi
les
el-
t,
t,
tas
ius
um

TABVLA CLIMATVM
RECENTIOR.

Paralle=li.	Climatum ap=pellationes.		Longitudo diei Aftui	Latitudo Climatuum	Interval=lum	
					Gra:	Scru:
I			12 0	0 0		
II			12 15	4 18		
III			12 30	8 34		
IV	I Clima per Me=roen.	P	12 45	12 43		
V		M	13 0	16 43	7	50
VI		F	13 15	20 33		
VII	II per Syenen sub tropico	P	13 15	20 33		
VIII	Cancri.	M	13 30	23 11	7	3
		F	13 45	27 36		
IX	III per Alexan=driam Aegy=pti.	P	13 45	27 36		
X		M	14 0	30 47	6	9
		F	14 15	33 45		
XI	IV per Rho=dum & Ba=bylonem.	P	14 15	33 45		
XII		M	14 30	36 30	5	17
		F	14 45	39 2		
XIII	V per Roman, Corsicam et Hel=leponitum.	P	14 45	39 2		
XIV		M	15 0	41 22	4	30
		F	15 15	43 32		
V I	VI per Venetias & Mediolanum.	P	15 15	43 32		
XV		M	15 30	44 29	3	48
XVI		F	15 45	47 20		
XVII	VII per Podolism & Tartaream minorem	P	15 45	47 20		
XVIII		M	16 0	49 1	3	13
		F	16 15	50 33		
XIX	VIII per Vite=bergam.	P	16 15	50 33		
XX		M	16 30	21 38	2	44
		F	16 45	53 17		
XXI	IX per Rostochium	P	16 45	53 17		
XXII		M	17 0	54 29	2	17
		F	17 15	55 34		
XXIII	X per Hyberni=am & Musco=utian	P	17 15	55 34		
XXIV		M	17 30	56 37	2	0
		F	17 45	57 34		
XXV	XI per Bohus eastrum Nor=uegie	P	17 45	57 34		
XXVI		M	18 0	58 26	1	40
		F	18 15	59 14		
XXVII	XII per Gothiam	P	18 15	59 14	1	26
XXVIII		M	18 30	59 59		
		F	18 45	60 40		
XXIX	XIII per Bergis Norue=giae	P	18 45	60 40		
XXX		M	19 0	61 18	1	13
		F	19 15	61 53		
XXXI	XIII per Vi=burgum Finlan=diae	P	19 15	61 53		
XXXII		M	19 30	62 25	1	1
		F	19 45	62 54		
XXXIII	XV per Arotia=am Suetie	P	19 45	63 54		
XXXIV		M	20 0	63 22	0	52
		F	20 15	63 46		
XXXV	XVI per Dale=kanlij flauij ostia	P	20 15	63 46		
XXXVI		M	20 30	64 6	0	44
		F	20 45	64 30		
XXXVII	XVII per reli=	P	20 45	64 30		
XXXVIII		M	21 0	64 49	0	36
		F	21 15	65 9		
XXXIX	XVIII qua lo=	P	21 15	65 6		
XL		M	21 30	65 21	0	29
		F	21 45	65 35		
XL I	XIX ca Norue=	P	21 45	65 35		
XL II		M	22 0	65 47	0	22
		F	22 15	65 57		
XL III	XX giae, Suetie,	P	22 15	65 57		
XL IV		M	22 30	66 6	0	17
		F	22 45	66 14		
XL V	XXI albae Russie	P	22 45	66 14		
XL VI		M	23 0	66 20	0	11
		F	23 15	66 25		
XL VII	XXII & vicina	P	23 15	66 25		
XL VIII	rum in=	M	23 30	66 28	0	5
		F	23 45	66 30		
XL IX	XXIII fularum	F	24 0	66 31	0	7

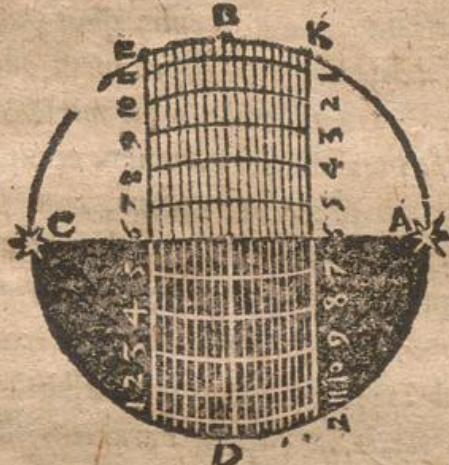
265
uij:
·qu
ne.

Pa
cc

O
O
Au
def
eni
ad
cat
qu
om
cui
no

269

discedens, vel in boream inuehatur, vel decumbat
in austrum: fit ut vmbrae Meridianæ alias nulle
sint, alias in Meridiem vel septentrionem proce-
dant:

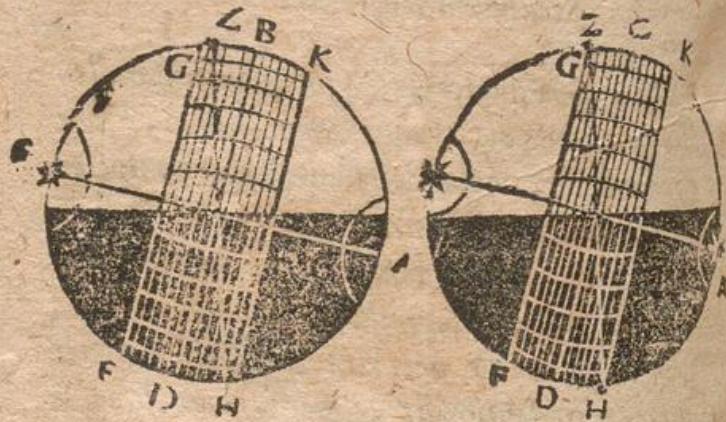
Secundum πόρισμα.

EXTRA EQUATOREM, sub quois Parallelo,
dies annuatim bis adæquantur noctibus, æstini
dies producuntur, noctes deficiunt, hyberne noctes
contra extenduntur, dies minuuntur: quedam stel-
le exaltatae cum polo boreo perpetuo eminent,
quedam cum arctico depresso & abditæ latent,
Reliquæ oriuntur & occidunt, tantoq; varietas
hæc maior & euidentior fit, quanto loca longius
ab æquatore disident.

Tertium

SVB quocunq; Parallello inter æquinoctialem & tropicum Cancri habitantibus, quois anno Sol bis fit verticalis. Paralleli enim quos puncta verticalia ibidem describunt, Eclipticam in duobus punctis secant. Quare umbras illi meridianas nullas habent, sole puncta intersectionum occupante. Rursum ad Austrum procidunt eadem, cum segmentum eclipticæ minus seu boreale, quod puncta illa auelunt, permeat. Contra in boream protenduntur, cum alterum segmentum maius transcurrit.

Sed sub Tropico æstiuo versantibus, Sol semel tantum fit verticalis, quod Parallelus ille Eclipti-

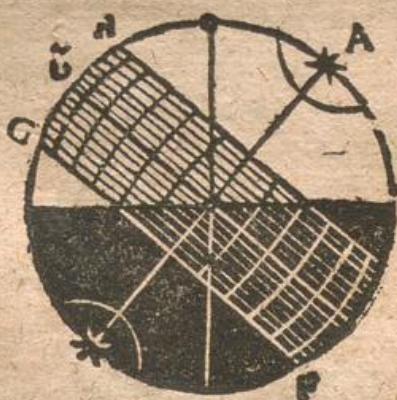

cam in uno tantum punto contingit. Umbram igitur

igitur Solsticij die meridianam nullam habent. Re-
liquo toto anni spacio eadem umbræ in Septentrio-
nem excurrunt. Et his omnibus dies maximi pro-
portione crescunt, habentq; solstitia quatuor, duo
alta, duo ima, ut & hi qui sub æquatore versantur.

Quartum πόροι μα.

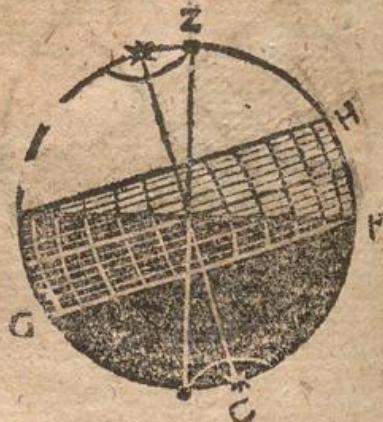
Iis qui ultra tropicum Cancri & Circulum ar-
cticum degunt, Sol verticem nunquam attingit,
tantoq; longius à vertice singulorum disidet, cum
cursum ad austrum rorquet, quanto ad arcticum
circulum proprius accedunt. Ideo umbræ ipsorum
Meridianæ in boream perpetuo feruntur, finitæ ta-
men sunt, ac proportione gnominibus congruunt,
& dies maximi augentur proportione, ita tamen,
ne diei Naturalis spaciū excedant.

Quinta

Quintum πόρον μα.

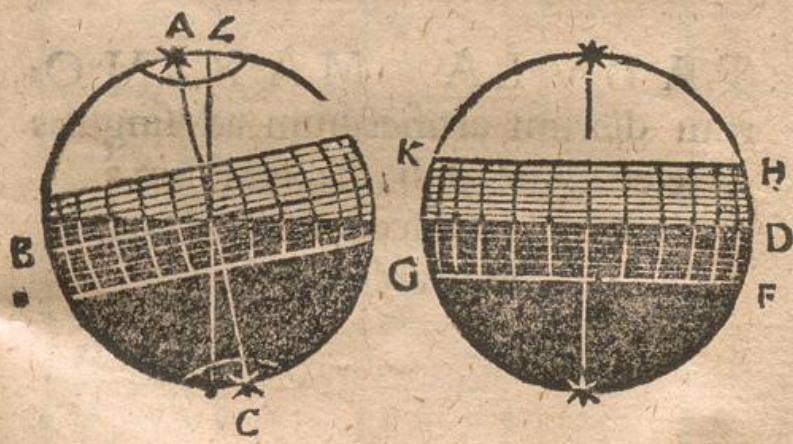
Iis qui sub arctico circulo sunt, quibus polus mundi exaltatur 66. grad. 31. scrup. hoc accidit, ut in quavis diurna cœli conuersione, polus zodiaci puncto verticali iungatur, & zodiacus in locum horizontis succedat, totusq; tropicus canceri extet, tropicus Capricorni occultetur. Quare Sole principium Canceris tenente, diem habet 24. horarum, momentum pro nocte, & umbræ velut Paralleli horizonti, cum Sole in orbem conuertantur. Contra oppositi zodiaci punctum Sole posidente, noctem 24. horarum, pro die momentum sortiuntur. Sed cum continue cœlum circumagatur, efficit, ut se mutuo Horizon & zodiacus tanquam Circuli maiores in duo secent hemicyclia, & unum zodiaci hemicyclium in momento emergat, alterum decumbat.

Sextum

Sextum πόρομα.

Iis qui intra arcticum Circulum & polum mundi habitant, id est, quorum eleuatio maior est 66. grad. 31. scrup. minor 90. gradib. Horizon ab Ecliptica certas, pro ratione exaltationis poli, portiones absindit, utrinq; à solstitiali puncto pari numero graduum distantes, quarum borealis cœlo reuoluto nunquam mergitur, austrina nun-

quam producitur. Quare Sole illam perambulante, diem continuum hanc peruagante, noctem continuam habent. Reliqua signa in hemicyclo ascen- dente prepostere oriuntur, recto ordine occidunt: opposita, in descendente hemicyclo, serie & suc-

R cessione

cessione vera oriuntur , sed mutato ordine preponere descendunt.

Sub ipso vero mundi polo , totius anni spacium in diem vertitur naturalem , cuius dies artificialis semestri , nox itidem semestri completur. Æquator enim in locum Horizontis subiens , zodiacum in duo dispescit hemicyclia , Septentrionale semper apparent , Austrinum vero occultatum.

T A B V L A M A X I M O
rum dierum artificialium ad singulas
eleuationes poli , habitantium à
circulo arctico , usq; ad po-
lum arcticum.